Зведений індекс виробництва за 2015 рік

«підсумки 2015 року підтвердили прогнози щодо покращення економічної динаміки наприкінці року»

2015 рік був роком випробувань для суб'єктів господарювання, що функціонували в складних умовах, обумовлених впливом, в першу чергу, зовнішніх шоків.

Але, завдяки деескалації військового конфлікту й відповідно поступового відновлення роботи підприємств на сході країни, усунення дисбалансів в економіці шляхом реалізації жорстких заходів Уряду та НБУ, у II половині року було **досягнуто макростабілізації**, зокрема, в частині зменшення цінової та курсової волатильності.

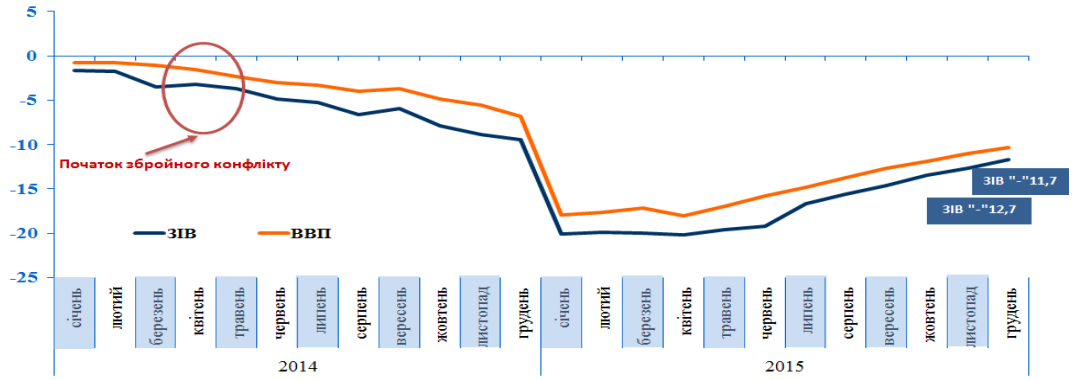
Це **дозволило утримувати позитивну динаміку поступового уповільнення падіння виробництва** в усіх видах економічної діяльності (окрім с/г виробництва).

***Так, якщо у I** квартали 2015 року **зведений індекс виробництва товарів і послуг (ЗІВ) демонстрував падіння на рівні 20% (зменшення ВВП на 17,2%),** то вже за підсумком **2015р. ЗІВ уповільнився до 11,7%** (ВВП за розрахунками Мінекономрозвитку – до 10,4%; у січні-листопаді 2015р. падіння ЗІВ становило 12,7%, ВВП - 11 %).*

*Тенденція уповільнення падіння виробництва дає підстави розраховувати на позитивні значення ЗІВ та ВВП на початку поточного року. Такі очікування підтверджує також і динаміка випереджаючих індикаторів – індексів ділових очікувань та споживчих настроїв домогосподарств. **У I півріччі** ми **очікуємо зростання ЗІВ** на рівні **0,5-1%**, а ВВП – на 1% [±0,5 в.п.].*

Рис. 1. Динаміка ЗІВ та ВВП, %

«падіння ЗІВ спостерігається 39 місяць поспіль – з жовтня 2012р.»

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

Поряд з деескалацією конфлікту та відновленням виробничої діяльності на сході, макроекономічною стабілізацією на покращення динаміки ЗІВ в останні місяці позитивно впливали також наступні фактори:

- низька статистична база;
- ріст бюджетних інвестицій (*у 2015р. капвидатки зведеного бюджету зросли у 2,3 раза проти скорочення на 31,2% у 2014р.*) та FDI (чистий *притік 2,266 млрд.дол.США за 11 міс. проти відтоку 0,042 млрд.дол.США за 11 міс. 2014р.*);
- зростання індексу ділових очікувань у IV кварталі до 104% порівняно з 100,2% у III кварталі 2015 року (джерело: НБУ) та покращення споживчих настроїв домогосподарств до 55,3 пунктів (джерело: GFK).

Основними причинами падіння ЗІВ у 2015 році було:

- руйнація як виробничої, так і транспортної інфраструктури через військове протистояння;

*Довідково. **Прямий вплив ситуації на сході України на динаміку ЗІВ у 2015р. становив 5,7 в.п.** (скорочення ЗІВ без урахування Донецької та Луганської обл. становило б орієнтовно 6,1%, а ВВП відповідно 5,9%).*

- звуження торговельних зв'язків з РФ;
- слабкий зовнішній попит, падіння світових цін на ключових товарних ринках;

Довідково. За розрахунками Мінекономрозвитку у 2015р. порівняно з 2014р. середньорічні

світові ціни на чорні метали знизились на 21%, на добрива (карбамід) – на 13,7%.

- зниження купівельної спроможності населення та фінансові ускладнення підприємств на фоні зростання собівартості виробництва;
- суттєва тінізація економіки в період значного погіршення перспектив та умов ведення бізнесу під час військового конфлікту на території України.

Табл. 1. Зміна обсягів виробництва та внески до ЗІВ за основними видами економічної діяльності реального сектору економіки у 20145-15 рр.,% до відповідного періоду попереднього року

ВЕД	Темп падіння обсягів виробництва, %			Внесок до ЗІВ, в.п.		
	2014р.	січ.-лист. 2015р.	2015р.	2014р.	січ.-лист. 2015р.	2015р.
Промисловість	-10,1	-14,4	-13,4	-5,4	-7,5	-7
Внутрішня торгівля*	-12,5	-17,1	-16,3	-2,1	-2,8	-2,7
Будівництво	-20.4	-18.8	-14.9	-1.4	-1.2	-0.9
Транспорт*	-9	-5,1	-4	-0,9	-0,5	-0,4
Сільське господарство	2.2	-4.7	-4.8	0.3	-0.7	-0.7
ЗІВ	**-9,5**	**-12,7**	**-11,7**	**х**	**х**	**х**

**розрахунки Мінекономрозвитку з урахуванням оперативної інформації Держстату щодо показників обороту оптової та роздрібної торгівлі, а також обсягів вантажообороту та пасажирообороту.*

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

«майже 60% негативного внеску у формування ЗІВ було забезпечено промисловістю»

Очікування.

У першому півріччі 2016 року очікується пожвавлення економічної активності, що буде зумовлено дією як статистичних ефектів – низька база, так і економічних – відновлення роботи підприємств на сході країни, зростання внутрішнього попиту через збільшення рівня оплати праці, зниження збитковості за рахунок зниження навантаження (ЄСВ) на ФОП. Негативно на динаміку відновлення економічного зростання впливатиме триваюче падіння цін на ключових товарних ринках вітчизняного експорту та штучні обмеження з боку РФ. Все це у підсумку сформує зростання у ***І півріччя 2016 року ЗІВ*** *на рівні* ***0,5-1%****, ВВП – на 1%±0,5 в.п*

«у першому півріччі 2016 року очікується пожвавлення економічної активності господарської системи»

Ризики.

- більш глибоке падіння світових цін на сировинні товари та попиту;
- розширення торгівельних обмежень з боку РФ, тиск на треті країни з боку РФ;
- загострення військового протистояння;
- посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку та інфляційних процесів в умовах зростання негативних очікувань.

Методологічні роз'яснення.

Зведений індекс виробництва товарів та послуг за основними видами економічної діяльності (ЗІВ) відображає динаміку діяльності виробничої сфери національної економіки у відповідному періоді.

ЗІВ розраховується на базі звітних даних по індексам фізичного обсягу виробництва ВЕД "Сільське господарство", ВЕД "Добувна промисловість і розроблення кар'єрів", ВЕД "Переробна промисловість", ВЕД "Постачання електроенергії, пари, газу та кондиційованого повітря", ВЕД "Будівництво", ВЕД "Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність" та ВЕД "Оптова та роздрібна торгівля".

Зважаючи на те, що виробнича сфера в обсязі ВВП займає близько 55%, ЗІВ має тісний кореляційний зв'язок з динамікою ВВП. Тому, оціночний показник ВВП розраховується, виходячи з ретроспективної кореляційної залежності між ЗІВ та ВВП.